

COUR EUROPÉENNE DES DROITS DE L'HOMME
EUROPEAN COURT OF HUMAN RIGHTS

Європейський суд з прав людини
1959●50●2009
ЧЕТВЕРТА СЕКЦІЯ

СПРАВА ПЬОТР ОСУЧ/ PIOTR OSUCH ПРОТИ ПОЛЬЩІ

(Позовна заява № 30028/06)

ПОСТАНОВА

СТРАСБУРГ

03 листопада 2009 року

ОСТАТОЧНЕ РІШЕННЯ

03 лютого 2010 року

Це рішення стане остаточним за обставин, викладених у пункті 2 статті 44 Конвенції. Воно може бути піддане редакційним виправленням.

По справі Пьотр Осуч/Piotr Osuch проти Польщі,

Європейський суд з прав людини (четверта секція), засідаючи палатою, до складу якої входять:

Ніколас Братца/Nicolas Bratza, *Голова,*

Лех Гарліцкі/Lech Garlicki,

Джованні Бонелло/Giovanni Bonello,

Ліліана Мійович/Ljiljana Mijovic,

Паіві Хірвела/Paivi Hirvela,

Леді Б'янку/Ledi Bianku,

Небойша Вучініч/Nebojsa Vucinic, *судді,*

і Лоуренц Ерлі/Lawrence Early, *Секретар,*

Засідаючи за зачиненими дверима 13 жовтня 2009 р.,

Постановляє таке рішення, укладене в цей день:

СУДОЧИНСТВО

1. Справу розпочато за заявою (№. 30028/06) проти Республіки Польща, поданою до Суду відповідно до статті 34 Конвенції про захист прав людини і основних свобод ("Конвенція") польським громадянином, паном Пьотром Осучем/Piotr Osuch ("заявник"), 17 липня 2006 року.

2. Заявник був представлений паном Баназкевічем/ A. Banaszkiewicz, адвокатом, що практикує в Любліні. Польський уряд був представлений його агентом, паном Дж. Волкевічем/ J. Wolkiewicz з Міністерства закордонних справ.

3. Заявник стверджував, зокрема, що його утримання під вартою перевищило «розумний строк» в значенні пункту 3 статті 5 Конвенції і що накладені умови звільнення під заставу порушували це положення.

4. 29 листопада 2007 року Голова четвертої секції Суду прийняв рішення повідомити про заяву уряду. Було також прийнято рішення розглядати прийнятність і суть справи одночасно (пункт 3 статті 29).

ФАКТИ**I. ОБСТАВИНИ СПРАВИ**

5. Заявник 1967 року народження і живе в Хелмі. В даний момент він перебуває під вартою в Люблінському слідчому ізоляторі.

6. 25 лютого 2003 р. заявника було затримано поліцією. 27 лютого 2003 р. Люблінським районним судом (Sqd Rejonowy) було прийнято рішення про попереднє ув'язнення затриманого у зв'язку з обгрунтованою підозрою, що він здійснив декілька злочинів шахрайства в різних місцях Польщі, Швейцарії та Німеччини. Суд спирався на ймовірність винесення суворого вироку заявнику і

існування ризику його переховування від правосуддя. Він обґрунтував свій висновок фактом, що заявник мав множинне громадянство і постійний вид на проживання в Швейцарії і Монако.

7. 16 травня 2003 р. Люблінський районний суд продовжив термін утримання заявника під вартою до 25 лютого 2004 р., підтвердивши початкові підстави для затримання. Заявник оскаржив це рішення, скаржачись, зокрема, щодо значного періоду часу, на який було продовжено його утримання під вартою.

8. 12 червня 2003 р. Люблінський обласний суд (Sqd Okręgowy) відхилив апеляцію, виявивши наявність поважних причин для пояснення, чому розслідування ще не було припинено прокурором.

9. Згодом, коли затримання заявника до закінчення розслідування перевищило період одного року, Люблінський Апеляційний Прокурор звернувся до Люблінського Апеляційного суду щодо продовження терміну його попереднього ув'язнення. 18 лютого 2004 р. суд задовольнив заяву, спираючись на тяжкість покарання, якому підлягає заявник, та на необхідність продовження комплексного дослідження і процесу збирання доказів, який вимагає міжнародного співробітництва.

10. 10 серпня 2004 р. заявнику було пред'явлено звинувачення Люблінським районним судом. Суд першої інстанції провів перше слухання 16 грудня 2004 р.

11. Попереднє ув'язнення заявника було згодом продовжено до 26 січня 2005 р. судом першої інстанції і 16 лютого 2005 р. Люблінським апеляційним судом. Суди поклалися на підстави, наведені вище, а саме тяжкість можливого покарання, що створило ризик переховування заявника, а також необхідність збору доказів в цьому особливо складному випадку. Суди також виявили, що стан здоров'я заявника не був достатньо серйозним, щоб обґрунтувати необхідність його лікування поза межами в'язниці. В останньому з цих рішень Апеляційний суд також визнав, що неможливо звільнити заявника під заставу, оскільки він не мав достатніх активів для забезпечення його явки в суд.

12. 20 липня 2005 року Апеляційний суд продовжив термін утримання заявника під вартою до 30 січня 2006 р. Суд обґрунтував своє рішення процесом збору доказів в цьому особливо складному випадку і ризиком, що заявник спробує вплинути на свідків. Що стосується останнього аргументу, суд зазначив, що в ході попереднього слідства заявник незаконно передавав записки з в'язниці щодо незаконних дій, спрямованих на втручання в провадження у справі.

Суд, однак, вирішив, що заявника може бути звільнено після сплати застави в розмірі 40 000 000 польських злотих, (приблизно

10 мільйонів євро у розглянутий період часу). Він надав наступні причини свого рішення

"... з огляду на прохання про заміну попереднього ув'язнення звільненням під заставу [в розмірі], в якому [заявник] був би в змозі заплатити, поданого одним з його адвокатів, то зараз можливо знову розглянути питання про застосування іншого запобіжного заходу [щодо заявника]. Апеляційний суд переконаний в тому, що обвинувачений має істотне матеріальне становище; дійсно, про це можна дійти висновку з записок, незаконно переданих з в'язниці (grups), адресованих своїй дружині, які були вилучені [адміністрацією]. Його активи, не тільки фінансові, на які посилається [заявник] в цій записці, обґрунтовують [звільнення заявника під заставу] і встановлення суми застави в розмірі 40 000 000 злотих. Сума застави, що базується на вартості фінансових активів заявника, обґрунтовується необхідністю забезпечення належного ходу провадження у справі і бере до уваги масштаби збитку і вид скоєних правопорушень."

13. 28 липня 2005 р. адвокат заявника подав касаційну скаргу на це рішення, скаржачись на надмірну величину застави, встановлену судом. Він просив Люблінський районний суд встановити заставу в сумі, яка може бути реально сплаченою заявником, наприклад 500 000 злотих (125 000 євро), або у вигляді застави на нерухоме майно його батька.

14. 3 серпня 2005 р. апеляцію було відхилено Люблінським апеляційним судом. Суд визнав, що сума застави, яка фіксується судом першої інстанції, була обґрунтованою. Суд знову послався на записку заявника до своєї дружини, в якій він повідомляв їй про свої істотні доходи від міжнародних фінансових операцій. Суд також визнав, що шахрайство, у вчиненні якого обвинувачувався заявник, складало суму 41 000 000 злотих.

15. 1 вересня 2005 р. Люблінський районний суд відхилив ще один запит заявника про визнання недійсним наказу про його утримання під вартою.

16. 18 січня 2006 р. Люблінський апеляційний суд продовжив термін утримання заявника під вартою. Суд вказав на ряд об'єктивних причин, які пояснювали, чому справа заявника досі не закінчена, за які суд першої інстанції не може бути відповідальним. Він також спирався на особливу складність справи.

17. 16 березня 2006 р. Люблінський районний суд виніс рішення. Він визнав заявника винним і засудив його до 14 років позбавлення волі. Суд продовжив подальше утримання заявника під вартою та припинив дію рішення від 20 липня 2005 р. щодо умов звільнення під заставу.

Суд встановив, що в період між 1997 і 2003 рр. заявник створив собі фальшиву ідентичність і розробив модель для міжнародних махінацій, що дозволило йому вчинити ряд злочинів. Він прикидався випускником Кембриджу чи Оксфорду, власником величезного багатства, розташованого в різних частинах світу, яке включало

3 500 тонн золота, вкладеного в банку Цюріха, власником компанії, W, і володарем титулу принца Петер фон Хочбург /Peter von Hochburg - з аристократичної італійської сім'ї. Заявник стверджував, що він міжнародний інвестиційний консультант і брокер, який в змозі забезпечити банківські гарантії в сумі 150.000.000 доларів США. Він неправдиво стверджував, що працює на фінансові інститути. Насправді заявник не мав університетської освіти і навіть не був зареєстрований платником податків.

Його було визнано винним, *inter alia*, у заволодінні обманним шляхом 4 800 000 доларів США у колишнього футболіста, R, і ще 5 000 000 доларів США у австралійської компанії, S. Заявник також був засуджений за ряд інших інвестиційних оборудок і підробок у відношенні осіб і компаній в Польщі і в Німеччині.

18. Заявника було повідомлено про мотивовану постанову від 13 вересня 2006 р., і ним подано апеляцію на неї.

19. 16 лютого 2007 р. Люблінський обласний суд, засідаючи як суд касаційної інстанції, провів перше слухання у справі.

20. 31 серпня 2007 р. Люблінський обласний суд виніс рішення у справі заявника. Він частково залишив в силі рішення суду першої інстанції і засудив заявника до восьми років позбавлення волі.

21. Заявник подав касаційну скаргу, і провадження у справі в даний час знаходиться на розгляді у Верховному суді.

II. ВІДПОВІДНЕ НАЦІОНАЛЬНЕ ЗАКОНОДАВСТВО І ПРАКТИКА

22. Відповідне національне законодавство та практика в відношенні застосування попереднього ув'язнення (*aresztowanie tymczasowe*), підстави для його продовження, звільнення з-під варти і правила, що регулюють інші так звані "превентивні заходи" (*Środki zapobiegawcze*) викладені в рішеннях Суду у справах Гоек/ *Golek* проти Польщі (№ 31330/02, пункти 27-33, 25 квітня 2006 р.) і Келеєвські /*Celejewski* проти Польщі (№. 17584/04, пункти 22-23, 4 серпня 2006 р.).

23. 24 липня 2006 р. Конституційним Судом, розглянувши спільно дві конституційні скарги (*skarga konstytucyjna*), подані колишніми ув'язненими, визнано пункт 4 статті 263 Кримінально-процесуального кодексу неконституційним у випадку, коли це пов'язано зі стадією розслідування кримінальної справи (№. SK 58/03). Положення, про яке йде мова, передбачає, що утримання під вартою може бути продовжено на період більше двох років, якщо досудовий розгляд не може бути завершено через "серйозні перешкоди", які не могли бути подолані. Положення, про яке йде мова, законодавчо не встановлює будь-якого терміну для продовження утримання під вартою. Конституційний Суд прийшов до висновку, що оспорюване положення

своєю неточністю і широким формулюванням може привести до прийняття довільних рішень судами про попереднє ув'язнення, і, таким чином, зазіхає на саму суть конституційних прав і свобод. Посилаючись на інші підстави для надзвичайного продовження попереднього ув'язнення відповідно до пункту 4 статті 263 (а саме: призупинення провадження кримінальної справи, розширене психіатричне спостереження обвинуваченого, розширена підготовка експертного висновку, збір доказів в особливо складному випадку або з іноземної країни, і умисне затягування розгляду обвинуваченим), Конституційний Суд постановив, що хоча ці критерії були в деякій мірі розпливчастими, їх конституційність може бути забезпечено шляхом розробки точного визначення на основі практики, посилаючись *inter alia*, зокрема, на усталене прецедентне право Європейського суду щодо порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

24. Відповідні статистичні дані, останні поправки до Кримінально-процесуального кодексу, призначені для оптимізації кримінального судочинства та посилення на відповідні матеріали Ради Європи, включаючи проміжну резолюцію Комітету Міністрів 2007 р., можна знайти в рішенні Суду у справі про Качор/Кауцзор проти Польщі (№. 45219/06, пункти 27-28 і 30-35, 3 лютого 2009 року).

ЗАКОНОДАВСТВО

I. ПЕРЕДБАЧУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 3 СТАТТІ 5 КОНВЕНЦІЇ

25. Заявник скаржився, що тривалість його утримання під вартою була надмірною. Він також скаржився, що сума застави, встановлена для нього, була надмірною і непропорційною його фінансовим ресурсам. Він посилався на пункт 3 статті 5 Конвенції, який у відповідній частині, говорить наступне:

"Кожен, кого заарештовано або затримано згідно з положеннями пункту 1 (с) цієї статті, ... йому має бути забезпечено розгляд справи судом протягом розумного строку або звільнення під час провадження. Таке звільнення може бути обумовлене гарантіями з'явитися на судові засідання."

26. Уряд заперечив ці твердження.

A. Щодо прийнятності

27. Уряд стверджував, що заявник не вичерпав всі засоби правового захисту, передбачені польським законодавством, в тому, що він не

подав конституційну скаргу відповідно до пункту 1 статті 79 Конституції Польщі і поставив під сумнів конституційність положень Кримінально-процесуального кодексу, що служили основою для продовження його попереднього ув'язнення, зокрема статтю 263 кодексу.

28. Заявник не надав жодних коментарів з цього питання.

29. Суд зазначає, що норма про вичерпання національних засобів правового захисту, що міститься в пункті 1 статті 35 Конвенції вимагає, що заявник повинен мати звичайне звернення до засобів правового захисту, які доступні і достатні, щоб отримати відшкодування стосовно ймовірних порушень.

30. Суд зазначає, що Конституційний Суд у своєму рішенні від 24 липня 2006 р., визнав пункт 4 статті 263 Кримінально-процесуального кодексу неконституційним, за умови продовження утримання під вартою на період більше двох років, якщо досудовий розгляд не може буде завершено через "серйозні перешкоди" (див. пункт 23 вище).

31. Проте, Суд зазначає, що в даному випадку національні суди не засновувати свої рішення про збільшення попереднього ув'язнення заявника на умовах пункту 4 статті 263, який було визнано неконституційним. Вони посилалися тільки на необхідність збору доказів в особливо складному випадку, передумову, що Конституційний Суд визнав сумісною з Конституцією (див. пункти 11, 12, 16 і 23 вище).

Отже, на думку Суду сумнівно, що заявник міг успішно подати конституційну скаргу щодо положень, які були перевіреними і визнаними сумісними з Конституцією Польщі в рішенні від 24 липня 2006 року.

32. Крім того, Європейський Суд зазначає, що факти, які послужили підставою для передбачуваного порушення пункту 3 статті 5 охоплюють період з 23 лютого 2003 р. по 16 березня 2006 р. Крім того, він відзначає, що у відповідний час практика Конституційного Суду щодо прийнятності конституційної скарги щодо допоміжного рішення, прийнятого в контексті кримінальної справи, не була чітко встановленою (див. Лажкевіч /Laszkiewicz проти Польщі, №. 28481/03, пункти 69-70, 15 січня 2008 р.). Крім того, Суд не переконаний в тому, що у відповідний час конституційна скарга могла б задовольнити другу частину тесту, встановленого в рішенні Скот-Медінська/Szott-Medynska (Скот-Медінська/Szott-Medynska проти Польщі (ріш.), №.47414/99, 9 жовтня 2003 року). Таким чином, Суд вважає, що в даній справі конституційному засобу правового захисту не вистачало необхідної ефективності.

33. Нарешті, Суд зазначає, що заявник оскаржив всі рішення щодо продовження його попереднього ув'язнення та звернувся щодо знаття

цього превентивного заходу. Суд вже вказував, що ці засоби правового захисту (а саме: оскарження постанови про затримання або клопотання про звільнення, незалежно від того, подані в прокуратуру або до суду, в залежності від стадії розгляду, а також апеляція на рішення про продовження терміну утримання під вартою) служать тій же меті відповідно до польського законодавства (див. наприклад, Вульф/Wolf проти Польщі, 15667/03 і 2929/04, пункт 78, 16 січня 2007 року). Їхня мета полягає в забезпеченні розгляду законності утримання під вартою в будь-який момент часу в ході судового розгляду, як на досудовій, так і на стадії судового розгляду, а також в отриманні звільнення, якщо обставини справи більше не виправдовують продовження утримання під вартою (див. Іванчук/Iwanczuk проти Польщі (ріш.), №. 25196/94, 9 листопада 2000 р., і Вульф, згадане вище, 15667/03 і 2929/04, пункт 78, 16 січня 2007 року). Відповідно до прецедентного права Суду, вичерпавши доступні засоби правового захисту, від заявника не вимагалось розпочинати ще одну спробу отримання відшкодування шляхом подачі конституційної скарги (дивись, наприклад, Чічла/Cichla проти Польщі, №. 18036/03, пункт 26, 10 жовтня 2006 року).

34. Звідси випливає, що заперечення Уряду про неприйнятність на підставі невичерпності національних засобів правового захисту має бути відхилено.

35. Крім того, Суд зазначає, що скарга не є явно необґрунтованою у розумінні пункту 3 статті 35 Конвенції і не є непринятною з будь-яких інших підстав. Тому вона повинна бути визнаною прийнятною.

В. Щодо суті

1. Доводи сторін

36. Заявник в загальних рисах стверджував, що він утримувався в попередньому ув'язненні протягом необґрунтовано довгого періоду часу. Він також стверджував, що сума його застави, встановлена для забезпечення його присутності на суді, була надмірно високою. Заявник стверджував, що найвищий розмір застави, встановленої польськими судами на сьогоднішній день в найбільш важких справах, ніколи не перевищував однієї третини від суми, встановленої в його справі.

37. Уряд вважає, що попереднє ув'язнення заявника відповідає вимогам пункту 3 статті 5. Це обумовлено «важливими» і «достатніми» підставами. Цими підставами були, зокрема, тяжкість обвинувачень, висунутих проти заявника і той факт, що він раніше був засуджений. Уряд вважає, що існував ризик можливості переховування заявника або втручання в здійснення провадження у справі належним

чином. Уряд доводив, що національні судові органи проявили належну обачність, як це потрібно в справах стосовно затриманих осіб.

Уряд вирішив не коментувати в цьому питанні умов звільнення під заставу, що накладалися на заявника.

2. Оцінка суду

(а) Загальні принципи

38. Суд повторює, що загальні принципи, які стосуються права "на судовий розгляд протягом розумного строку або звільнення під час провадження", гарантованого пунктом 3 статті 5 Конвенції, були викладені в ряді своїх попередніх рішень (див. серед багатьох інших, Кудла/ *Kudla* проти Польщі [GC], №. 30210/96, пункти 110 і далі, ЄСПЛ 2000-XI, і Маккей/ *McKay* проти Сполученого Королівства [GC], №. 543/03, пункти 41 -44, ECHR 2006-X, з подальшими посиланнями).

39. Крім того, Суд повторює, що відповідно до прецедентного права, сума застави повинна бути оціненою головним чином беручи до уваги обвинуваченого, його активи і його відносини з особами, які повинні забезпечувати забезпечення застави, іншими словами, в тій мірі, як передбачається, що перспектива втрати забезпечення застави або дій проти поручителів в разі його неявки на суді буде виступати в якості достатнього стримуючого фактору, щоб розсіяти будь-яке бажання з його боку до втечі (див. Ніюмейстер/*Neumeister* проти Австрія, 27 червня 1968 року пункт 14, Серія А, т. 8).

40. Обвинувачений, якого судові органи готові випустити під заставу, по добрій волі повинен надати достатню інформацію про суму застави, що встановлюється і може бути перевіреною в разі необхідності. Коли на кону основне право на свободу, гарантоване статтею 5 Конвенції, судові органи повинні приділити стільки ж уваги встановленню відповідного розміру застави, як і вирішенню питання про необхідність тривалого утримання під вартою обвинуваченого (див. Іванчук/ *Iwanczuk* проти Польщі, №25196/94, пункт 66, 15 листопада 2001 року, і Шкроболь/*Skrobol* проти Польщі, № 44165/98, пункт 57, 13 вересня 2005 року).

(b) Застосування вищевказаних принципів у цій справі

41. Утримання заявника під вартою почалося 25 лютого 2003 року, коли його було заарештовано за підозрою в скоєнні шахрайства, і закінчилося 16 березня 2006 року, коли окружний суд визнав його винним за всіма пунктами звинувачення.

Відповідно, період, який повинен прийматися до уваги, становить три роки і 20 днів.

42. У своїх рішеннях про затримання, судові органи, на додаток до розумних підозр щодо заявника, покладалися головним чином на три підстави, а саме: тяжкість передбачуваного покарання, необхідність забезпечення належного проведення розгляду, зокрема, збір доказів у особливо складному випадку, а також ризик того, що заявник може почати переховуватися. Що стосується останнього, вони спиралися на той факт, що заявник мав множинне громадянство і постійний вид на проживання в Швейцарії і Монако.

43. Суд визнає, що обґрунтована підозра в скоєнні тяжких злочинів щодо заявника врешті-решт може виправдати його утримання під вартою. Крім того, необхідність отримання багатотомних доказів становила законну підставу для початкового утримання під вартою заявника.

44. Суд зазначає, що протягом всього відповідного періоду судові органи базували свої висновки про існування ризику ухилення від суду заявника спираючись на те, що він використовував документи, які засвідчують особу, видані кількома країнами, і, таким чином, може легко почати переховуватися. Суд згоден, що цей фактор виправдовує утримання його під вартою на початкових стадіях розгляду. Проте, Суд вважає, що дана підстава поступово втратила свою силу і актуальність у ході прогресування судової справи (див. Кзайка/Czajka проти Польщі, №15067/02, пункт 46, 13 лютого 2007 року, і Мічлак/Michalak проти Польщі, №16864/02, пункт 35, 18 вересня 2007 року).

45. Слід зазначити, що судові органи припускали, що існує небезпека здійснення тиску на свідків або утруднення розгляду, ґрунтуючись на презумпції серйозного характеру злочинів, а також тому факті, що деякі докази повинні були бути зібраними за допомогою міжнародної судової допомоги. Суд визнає, що зважаючи на серйозність і характер звинувачень, висунутих проти заявника, судові органи могли б обґрунтовано вважати, що такий первинний ризик було встановлено. Беручи до уваги складність справи і її міжнародний характер, труднощі, з якими стикалися судові органи, слід вважати важливими. Суд також зазначає, що національний суд в своєму рішенні від 20 липня 2005 р. звертається до незаконних записок, перехоплених судовими органами, з яких з'ясувалося, що принаймні, заявник, намагався вплинути на свідків. Відповідно, ризик тиску на свідків або інших співників обвинуваченого може обґрунтовано вважатися високим, що було встановлено в національних судах.

Проте, з плином часу, і беручи до уваги неспроможність судових органів висувати будь-які нові підстави для продовження терміну утримання заявника під вартою, підстави, на які вже покладалися, стали менш актуальними і не можуть обґрунтувати загальний період

понад три роки, протягом якого відносно заявника було застосовано найбільш серйозну запобіжну міру (див. Мічлак/Michalak, згадане вище, пункт 36).

46. Суд, нарешті, зазначає, що судові органи головним чином поклалися на те, що ймовірність серйозного покарання, накладеного на заявника, створює презумпцію перешкодженню ним судочинства. Проте, Суд знову заявляє, що в той час, як тяжкість покарання є істотним елементом при оцінці ризику втечі або повторного вчинення злочину, тяжкість звинувачення не може сама по собі виправдовувати тривалі періоди попереднього ув'язнення (див. Мічта/Michta проти Польщі, № 13425/02, пункт 49, 4 травня 2006 року).

47. Суд також зазначає, що не існує ніяких конкретних ознак того, що протягом перших 24 місяців попереднього ув'язнення заявника, судові органи передбачили можливість застосування інших профілактичних заходів щодо нього - наприклад, застави або нагляду поліції – прямо передбачених польським законом для забезпечення належного проведення кримінального судочинства.

Не раніше 16 лютого 2005 р. судом вперше розглянуто можливість звільнення заявника під заставу і відхилено її, вважаючи, що у нього не було достатніх коштів. Згодом, 20 липня 2005 р. національний суд прийняв рішення про звільнення заявника під заставу, але зафіксував її суму в еквіваленті 10 млн євро. Тим не менше, немає ніяких доказів того, що до прийняття рішення про цю суму, національний суд доклав будь-яких зусиль, щоб визначити відповідний розмір застави в даних обставинах, наприклад, вимагаючи від заявника надати інформацію про його фінансове становище.

У зв'язку з цим Суд хотів би підкреслити, що відповідно до пункту 3 статті 5, судові органи, при ухваленні рішення про те, чи слід звільнити або затримати особу, зобов'язані розглянути альтернативні заходи забезпечення її явки в суд. Справді, ця стаття встановлює не тільки право на "судовий розгляд протягом розумного строку або звільнення під час провадження", але також передбачає, що "звільнення може бути обумовлене гарантіями явки в суд" (див. Яблонски/ Jablonski проти Польщі, №33492/96, пункт 83, 21 грудня 2000 року).

48. Беручи до уваги вищесказане, Суд дійшов висновку, що підстави, наведені національними судовими органами, не можуть обґрунтувати загальний термін утримання під вартою заявника.

Відповідно, мало місце порушення пункту 3 статті 5 Конвенції.

II. ПЕРЕДБАЧУВАНЕ ПОРУШЕННЯ ПУНКТУ 1 СТАТТІ 6 КОНВЕНЦІЇ

49. Заявник скаржився відповідно до пункту 1 статті 6 Конвенції, що

тривалість судового розгляду у його справі перевищила "розумний строк" в значенні цього положення.

50. Проте, відповідно до пункту 1 статті 35 Конвенції:

"Суд може брати справу до розгляду лише після того, як було вичерпано всі національні засоби юридичного захисту, згідно із загальновизнаними принципами міжнародного права ..."

51. Суд зазначає, що після набуття чинності 17 вересня 2004 року Закону від 17 червня 2004 року про скарги щодо порушення права на судовий розгляд протягом розумного періоду часу (*Ustawa o skardze na naruszenie prawa strony do rozpoznania sprawy w postępowaniu sądowym bez nieuzasadnionej zwłoki* - "the 2004 Act") заявнику надано можливість подати скаргу про необґрунтовану тривалість судового розгляду відповідним національним судом.

Проте, заявник повідомив Суд, що він вважав за краще не скористатися можливістю подачі скарги про тривалість розгляду відповідно до Закону 2004 року.

52. Суд вже розглядав цей засіб правового захисту для цілей пункту 1 статті 35 Конвенції і знайшов його ефективним щодо скарг про надмірну тривалість судового розгляду в Польщі. Зокрема, він вважає, що цей засіб здатний як запобігати можливому порушенню права на слухання справи упродовж розумного строку або його тривалість, так і забезпечувати адекватне відшкодування за будь-яке порушення, яке вже відбулося (див. Хажінський/*Charzynski* проти Польщі (ріш.), №.15212/03, пункти 36-42, ЄСПЛ 2005-V).

53. Звідси випливає, що ця частина заяви повинна бути відхиленою відповідно до пунктів 1 і 4 статті 35 Конвенції за невичерпністю національних засобів правового захисту.

III. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 46 КОНВЕНЦІЇ

54. Стаття 46 Конвенції передбачає:

"1. Високі Договірні Сторони зобов'язуються виконувати остаточні рішення Суду в будь-яких справах, у яких вони є сторонами.

2. Остаточне рішення суду передається Комітетові Міністрів, який здійснює нагляд за його виконанням."

A. Доводи сторін

55. Заявник не надав жодних зауважень щодо цього положення.

56. Уряд посилався на аргументи, представлені раніше в справі Фігас/ Figas проти Польщі (№ 7883/07, пункти 41-44, 23 червня 2009 року).

57. Уряд дійшов висновку, що, беручи до уваги зусилля польських властей і законодавчі реформи, які здійснюються і здійснювалися ними для вирішення питання про тривалість утримання під вартою, не можна сказати, що Польща не в змозі виконати свої зобов'язання відповідно до статті 46 Конвенції щодо дотримання рішень Суду.

В. Оцінка суду

58. Останнім часом, в справі Качор/Кауцзор проти Польщі (згадане вище, пункт 58 і далі, з подальшими посиланнями) Суд постановив, що Проміжна резолюція, прийнята Комітетом міністрів 6 червня 2007 р., разом з багатьма винесеними рішеннями і багатьма справами, що очікують розгляду, піднімає питання про надмірне утримання під вартою, несумісне з пунктом 3 статті 5, демонструючи, що порушення права заявника відповідно до пункту 3 статті 5 Конвенції ініційовано широко поширеною проблемою, яка виникає з неправильної роботи польської системи кримінального правосуддя, яка була порушена, і все ще може мати вплив в майбутньому, оскільки поки ще нерозпізнана, але потенційно велика кількість осіб обвинувачуються в кримінальних справах.

59. В даній справі, як і в інших численних подібних справах затримання, судові органи не обґрунтовують продовження утримання заявника під вартою відповідними і достатніми підставами (див. пункти 44-46 вище). Отже, Суд не вбачає підстав відхилятися від висновків, зроблених в справі Качор/Кауцзор щодо існування структурної проблеми і необхідності вжиття заходів польською державою щодо виправлення ситуації (див. Качор/Кауцзор, згадане вище, пункти 60-62).

IV. ЗАСТОСУВАННЯ СТАТТІ 41 КОНВЕНЦІЇ

60. Стаття 41 Конвенції передбачає:

“ Якщо Суд визнає факт порушення Конвенції або протоколів до неї і якщо внутрішнє право відповідної Високої Договірної Сторони передбачає лише часткове відшкодування, Суд, у разі необхідності, надає потерпілій стороні справедливую сатисфакцію.”

А. Шкода

61. Заявник вимагав 1 800 000 000 злотих в якості компенсації матеріальної шкоди та 1 000 000 злотих щодо компенсації моральної шкоди.

62. Уряд оспоровав ці вимоги, вважаючи їх надмірними.

63. Суд не вбачає жодного причинно-наслідкового зв'язку між знайденим порушенням і завданими матеріальними збитками; тому він відхиляє цю вимогу. З іншого боку, він присуджує заявнику 1 000 євро за моральну шкоду.

В. Судові витрати

64. Заявник, якого представляв адвокат, не надав будь-яких заяв щодо витрат.

С. Пеня

65. Суд вважає, що процентна ставка за замовчуванням повинна базуватися на граничній ставці кредитування Європейського центрального банку, до якої слід додати три відсотки.

НА ЦИХ ПІДСТАВАХ СУД ОДНОГОЛОСНО

1. *Оголошує* скаргу щодо необґрунтованої тривалості попереднього ув'язнення заявника прийнятною, а решту скарг неприйнятними;
2. *Постановляє*, що мало місце порушення пункту 3 статті 5 Конвенції;
3. *Постановляє*:
 - (а) держава-відповідач має сплатити заявнику за завданням матеріальної шкоди протягом трьох місяців з дня набрання постановою законної сили відповідно до пункту 2 статті 44 Конвенції 1 000 євро (одну тисячу євро), плюс будь-який податок, який може підлягати сплаті, які повинні бути конвертовані в польські злоті за курсом, що діє на дату виплати.
 - (б) з моменту закінчення вищевказаних трьох місяців до повного розрахунку, на ці суми повинен нараховуватися простий відсоток в розмірі, рівному граничній ставці кредитування Європейського центрального банку на період прострочення платежу плюс три відсотки;
4. *Відхиляє* решту вимог заявника щодо справедливої сатисфакції.

Вчинено англійською мовою, і письмово повідомлено 3 листопада 2009 року, відповідно до пунктів 2 та 3 правила 77 Регламенту Суду.

Лоуренц Ерлі/Lawrence Early,
Секретар

Ніколас Братца/Nicolas Bratza,
Голова

This translation from English

**Цей переклад, з англійської мови
into Ukrainian has been made correctly.**

на українську мову, виконано вірно

Head of Translation Department

Керівник департаменту перекладів

of the Centre of Translations and Services

Центру перекладів та послуг

Belyaev Vadim Vasilyevich -----

Беляєв Вадим Васильович

Translator : Yuliia Tarasenko -----

Перекладач Тарасенко Юлія Юріївна

Diploma: CE № 32519426

Диплом: CE № 32519426

Jul. 15, 16 / 15 лип. 16 р.

АГЕНЦІЯ ПЕРЕКЛАДІВ

УНІКА

237 37 33 WWW.UNIKA.IN.UA

L'agence de traduction «UNIKA», Web :

www.unika.in.ua

Агенція перекладів «Уніка», тел: GSM

+38063 237 51 57

Translation Agency «Unika», tel.GSM

+38067 231 22 55

Übersetzungsagentur «UNIKA», Fax:

(38044) 248 94 72

La Agencia de traducciones «UNIKA», tél.

(38044) 237 51 57

翻译局 «Unika», 电话号码:

(38044) 237 37 96

Агентство переводов „Уника“, E-mail:

rus@unika.in.ua